

§ 131

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tuotteiden ja palvelujen hinnoitteluperiaatteet vuodelle 2020

HEL 2019-008483 T 02 05 00

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti:

- valtuuttaa toimialajohtajan tekemään päätöksen toimialan hinnoista, hinnoitteluväleistä, maksuista, vuokrista ja korvauksista vuodelle 2020.
- valtuuttaa palvelujen päälliköt ja alueellisten kulttuuripalvelujen päällikön päättämään vuoden 2020 aikana tehtävistä vähäisistä ja yksittäisistä muutoksista hintoihin, maksuihin, vuokriin ja korvauksiin.
- valtuuttaa palvelujen päälliköt päättämään toimialan itse järjestämien tapahtumien tapahtumahinnoista ja kiertueiden tms. esiintymisten hinnoista.
- valtuuttaa Kaupunginmuseon museokaupan ja HAM-kaupan myyntihenkilöstön päättämään museokauppatuotteiden hinnoista.
- valtuuttaa palvelukokonaisuuden johtajat päättämään palvelukokonaisuuden palveluissa maksuttomuuteen tai alennuksiin oikeutettuja asiakasryhmiä sekä henkilöstön etuuksista, jotka eivät ole tämän päätöksen nojalla yhteisiä koko toimialalla.
- valtuuttaa palvelujen päälliköt, alueellisen kulttuuripalvelujen päällikön, liikuntapalvelukokonaisuuden kumppanuusyksikön päällikön, Savoy-teatterin johtajan ja Kaupunginmuseon museokaupan ja HAM-kaupan myyntihenkilöstön soveltamaan hinnastossa määrättyä hintaa silloin, kun muutos liittyy hinnoittelun tarkoituksenmukaiseen kohtuullistamiseen (esim. kampanjat, tapahtumat) tai dynaamiseen hinnoitteluun, joka lisää palveluiden käyttöastetta.
- että toimialan tuotekategoriat ovat: 1) Asiakaskäynnit, esitykset ja toimialan itse järjestämät tapahtumat, 2) Opastukset, asiantuntijapalvelut ja muu henkilöstön tekemä työ 3) Ohjattu toiminta, 4) Esi-neiden ja tavaroiden lainaus ja vuokraaminen, 5) Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen, 6) Tuotemyynti, 7) Luvat ja hallinnolliset maksut
- että tuotekategorioissa käytettävät hinnoittelutavat ovat: 1) Maksuton, 2) Subventoitu, 3) Kustannusperusteinen, 4) Markkinaperusteinen
- että toimialan tuotekategorioissa käytettävät hinnoittelurakenteet ovat: 1) Määrä- ja kausialennukset, 2) Alennusryhmät, 3) Tuotepaketointi, 4) Tulonhallinta/dynaaminen hinnoittelu

20.08.2019

Lautakunta päätti asiakaskäyntien, esitysten ja toimialan itse järjestämien tapahtumien osallistumismaksujen hinnoitteluperiaatteista vuodelle 2020 seuraavaa:

- Hinnoittelutavat ovat maksuton ja subventoitu.
- Tuotekategorian asiakasryhmät ovat: normaalihintaiset (aikuiset) sekä alennukseen oikeutetut alennusryhmät: alle 7-vuotiaat, alle 18-vuotiaat, opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, varusmiehet/siviilipalvelusta suorittavat, Helsingin kaupungin työntekijät.
- Maksuttomia ovat Kaupunginkirjaston asiakaskäynnit, Kaupunginmuseon lippulaivan, Työväenasuntomuseon, Ruiskumestarin talon, Ratikkamuseon, nuorisotalojen ja Lasten liikennepuiston asiakaskäynnit. Toimialan itse järjestämät/tuottamat tapahtumat voivat olla maksuttomia tai subventoituja (hintavertailu muihin mahdollisiin tapahtumiin).
- Alle kouluikäisiltä ei peritä sisäänpääsymaksuja toimialan palveluissa, ellei tilaisuus ole erityisesti ko. kohderyhmälle tarkoitettu erillinen tapahtuma. Tällöin voidaan tapauskohtaisesti periä nimellinen, enintään kustannusperusteinen maksu, josta päättää palvelun päällikkö.
- Liikuntapalvelukokonaisuuden varaamattomilla vuoroilla, paitsi uimahalleissa ja maa-uimaloissa, maksuton sisäänpääsy varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmille.
- Helsinki-päivänä toimialan asiakaskäynnit ovat maksuttomia pois lukien paikkamäärältään rajalliset esitykset, joista voidaan periä maksuja.
- Subventoituja asiakaskäyntejä tarjotaan Kaupunginorkesterissa, Yleisten kulttuuripalvelujen kulttuuritaloissa, liikuntapaikoilla, nuorisopalvelukokonaisuuden muissa kuin maksuttomissa kohteissa, Taidemuseo HAM:ssa sekä Kaupunginmuseon Hakasalmen huvilassa.
- Hinnoittelurakenteena käytetään asiakasryhmäajattelua ja dynaamista hinnoittelua, mikä tarkoittaa, että eri asiakasryhmiltä voidaan periä eri hintaa ja lisäksi hinta voi vaihdella esimerkiksi riippuen kaudesta tai kellonajasta; ollen edullisempi hiljaisina aikoina ja kalliimpi primetime-aikana.

Lautakunta päätti opastusten, asiantuntijapalveluiden ja henkilökunnan tekemän muun työn hinnoitteluperiaatteista vuodelle 2020 seuraavaa:

- Hinnoittelutavat ovat maksuton, subventoitu, kustannus- ja markkinaperusteinen.

20.08.2019

- Maksuttomia ovat kaupunginkirjaston opastukset ja kaupunginmuseon päiväkot-, koulu- ja oppilaitosryhmien opastukset.
- Subventoituja ovat Annantalon ja Fallkullan opastukset ja liikunta-palvelukokonaisuuden harjoitusohjelmat ja -opastukset.
- Subventoituja/kustannusperusteisia voivat olla Kaupunginorkesterin kiertueet ja tapahtumajärjestäjien tapahtumien esiintymiset.
- Kustannusperusteista tai markkinaperusteista on muu henkilöstön tekemä työ esim. tapahtumissa.
- Markkinaperusteisia ovat lähtökohtaisesti HAM taidemuseon ja Kaupunginmuseon opastukset.
- Opastuksia järjestetään pääsääntöisesti palvelun aukiolotunteina.
- Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä ja hinnan korottamista 50 prosentilla, kun työ tapahtuu viikonloppuna tai aukiolotuntien ulkopuolella. Sunnuntaisin ja pyhinä peritään kaksinkertainen maksu.
- Hinnan pääsääntöinen esitystapa on euroa/kerta.

Lautakunta päätti ohjatun toiminnan hinnoitteluperiaatteista vuodelle 2020 seuraavaa:

- Hinnoittelutavat ovat maksuton ja subventoitu.
- Maksutonta on pääsääntöisesti Kaupunginkirjaston ohjattu toiminta kuten myös kaupunginmuseon ohjattu toiminta päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille. Molemmissa toiminnoissa voidaan periä kuitenkin materiaalmaksuja.
- Maksutonta tai subventoitua on nuorisopalvelujen ohjattu toiminta esim. harrasteryhmissä.
- Subventoitua on pääosin muiden kuin edellä mainittujen palveluiden ohjattu toiminta.
- Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä ja tulonhallintaa.
- Hinnan esitystavat ovat euroa/oppilas/tunti, euroa/oppilas/kerta tai euroa/oppilas/kausi, euroa/ryhmä/kerta, euroa/osallistuja/leiri.

Lautakunta päätti esineiden ja tavaroiden lainaamisen ja vuokraamisen hinnoitteluperiaatteista vuodelle 2020 seuraavaa:

- Hinnoittelutavat ovat maksuton, subventoitu, kustannusperusteinen ja markkinaperusteinen.
- Maksutonta on kirjaston lainaustoiminta.
- Subventoitua on liikunnan välinelainaus.
- Kustannusperusteisesti hinnoiteltua ovat kirjaston kaukolainat ja nuorisopalvelukokonaisuuden leirivälineiden vuokraus.

20.08.2019

- Hinnoittelurakenteena käytetään alennusryhmiä (nuorisopalvelukokonaisuus).
- Lisätään sellaisissa vuokrauksissa kustannus- tai markkinaperusteista hinnoittelua, jolla voidaan ohjata asiakaskäyttäytymistä tai kattaa paremmin toiminnasta aiheutuvia kuluja (esim. vuokrattujen pyyhkeiden tai uimapukujen hävikki).

Lautakunta päätti tilojen ja maa-alueiden vuokraamisen hinnoitteluperiaatteista vuodelle 2020 seuraavaa:

- Hinnoittelutavat ovat pääosin maksuton, subventointi ja markkinaperusteinen.
- Maksuttomia tai subventoituja tiloja ovat kirjastojen kokoustilat ja nuorisopalvelukokonaisuuden tilat.
- Subventoituja tiloja ovat liikunta- ja kulttuuripalvelukokonaisuuden tilat.
- Markkinaperusteista tilavuokrausta käytetään kaikissa palvelukokonaisuuksissa, kun käyttötarkoitus on kaupallinen tai tilassa tai maa-alueella järjestettävästä toiminnasta peritään kannatus-/omakustannushintaa korkeampi hinta.
- Hinnoittelurakenteella ohjataan tilojen käyttöä toimialan strategisten tavoitteiden mukaisesti. Hinta voi vaihdella maksuryhmien, käyttötarkoituksen tai tilaisuuden luonteen mukaan.
- Kaupunginhallituksen päätöksen mukaista (Khs 20.8.2018) maksutonta asukaskäyttöä suunnataan pääasiassa kirjaston ja nuorisopalvelukokonaisuuden tiloihin. Lisäksi maksuttoman asukaskäytön periaatteita sovelletaan yksittäisiin alueellisten kulttuuritalojen tiloihin, jotka on osoitettu tähän tarkoitukseen. Maksuton asukaskäyttö ei koske liikuntapalvelukokonaisuuden tiloja ja kulttuurin esitystiloja, joista peritään kulloisenkin hinnaston mukainen maksu.
- Vuonna 2020 liikuntapalvelukokonaisuuden maa-alueiden ulosvuokrauksessa noudatetaan liikuntalautakunnan tekemää päätöstä 22.1.2015, § 4 (Liite1: Liikuntaviraston ulkopuolisille toimijoille vuokrattavien alueiden vuokraehdot ja periaatteet HEL 2014-014535).
- Tilavuokrien tuotekategoria sisältää tapahtumien tilavuokrauksen hinnoittelun periaatteet, joita sovelletaan, kun ulkopuolinen järjestää tapahtuman toimialan tiloissa. Hinnoittelutavat ovat tällöin subventoitu (Toimialan toimintaan liittyvä kaikille avoin tai rajoitettu ei-kaupallinen tapahtuma, joka on maksuton tai sisältää pääsymaksun) ja markkinaperusteinen (muuhun kuin toimialan toimintaan liittyvät tapahtumat ja toimialan toimintaan liittyvät kaupalliset tapahtumat). Tapahtumahinnoittelussa tilavuokran hintaan sisältyy tilaan kuulu-

vien esineiden ja tavaroiden hinnoittelu sekä opastukset, asiantuntijapalvelut ja muu henkilöstön tekemä työ.

Lautakunta päätti tuotemyynnin hinnoitteluperiaatteista vuodelle 2020 seuraavaa:

- Hinnoittelutapa on pääosin markkinaperusteinen, osassa tuotteita hinnoittelu on kustannusperusteinen.
- Hinnoittelurakenteena voidaan käyttää määrälennuksia ja dynaamista hinnoittelua.

Lautakunta päätti lupien ja hallinnollisten maksujen hinnoitteluperiaatteista seuraavaa:

- Hinnoittelutavat ovat maksuton, subventoitu ja markkinaperusteinen.
- Maksuttomia ovat ajoluvat erityisryhmille.
- Subventoituja ovat maksut kirjaston kadonneesta tai vahingoituneesta aineistosta, kopiot ja tulosteet ja tilavarausten peruutusmaksut.
- Markkinaperusteisia ovat sponsorointi- ja mainossopimukset.
- Yhtenäistetään hinnastoon hallinnollisia maksuja ja lupamaksuja läpi toimialan.
- Hinnoittelurakenteena ovat käytössä maksuryhmät, käyttötarkoitus ja käyttäytymisen ohjaamista tukevat maksut.

Lautakunta päätti toimialan yhtenäisestä asiakasryhmittelystä seuraavaa:

- Henkilöasiakkaat
 - Aikuiset (peritään normaalihinta, ei alennuksiin oikeutetut asiakkaat)
 - Toimialalla yhteiset, alennuksiin tai maksuttomuuteen oikeutetut asiakasryhmät:
 - alle 7-vuotiaat lapset
 - alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret
 - eläkeläiset
 - työttömät
 - varusmiehet ja siviilipalvelusta suorittavat sotaveteraanit

20.08.2019

- Toimialan palvelujen omat alennusryhmät, joista palvelukokonaisuuden johtaja päättää
- Organisaatiot ja vapaa-ajan toimijat:
 - varhaiskasvatusryhmät ja perusopetuksen alakoululuokat
 - kaupungin muut toimialat
 - palvelu-/palvelukokonaisuuden omaan perustehtävään liittyvät yhteisöt, joiden toiminta tukee kunnan tehtävän toteuttamista
 - muut kuin edellä mainitut, yleishyödylliset toimijat
 - kaupalliset toimijat

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Ari Tirri, kehittämispalvelupäällikkö Marja-Liisa Komulainen ja johtava laskenta-asiantuntija Johanna Simpanen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Johanna Simpanen, johtava laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 87754
johanna.simpanen(a)hel.fi
Marika Westman, kehittämisasiantuntija, puhelin: 310 71574
marika.westman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikuntaviraston ulkopuolisille toimijoille vuokrattavien alueiden vuokraehdot ja periaatteet 22.1.2015, § 4

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

1.Taustaa

Kaupungin organisaatiouudistuksen jäljiltä toimialalla oli seitsemän erilaista tapaa hinnoitella tuotteet ja palvelut, määritellä asiakas- ja/tai alennusryhmät sekä subventoida tuotteita ja palveluja. Toimialan hinnoittelun kokonaiskuvan muodostamiseksi ja hinnoitteluperiaatteiden

linjaamisen tueksi toimiala hankki vuonna 2018 selvityksen, jonka teki Deloitte Oy.

Nykyiset vuoden 2019 hinnoitteluperiaatteet pohjautuvat pitkälti Deloitte-raportissaan antamiin suosituksiin, joita jatkojalostettiin toimialalla. Lautakunta päätti toimialan ensimmäisistä hinnoitteluperiaatteista 2.10.2018. Hinnoitteluperiaatteissa määriteltiin toimialan hinnoittelutavat ja -rakenteet sekä delegoitiin päätösvalta hinnastosta toimialajohtajalle sekä tietyissä yksittäisissä tapauksissa palvelukokonaisuuksien johtajille, palvelujen päälliköille ja päätöksessä erikseen mainituille muille päälliköille. Samalla päätettiin, että hinnastoperiaatteet tuodaan lautakunnan päätettäväksi vuosittain.

Toimialalla hinnoitteluperiaatteita on sovellettu kuluneen vuoden ajan. Tänä aikana hinnoitteluperiaatteiden yhtenäistäminen on osoittautunut hyvin laajaksi ja monimuotoiseksi kokonaisuudeksi. Hinnastotyö on useamman vuoden kestävä projekti, yhtenäisiä periaatteita kehitetään ja viedään käytäntöön vaiheittain. Työn tueksi Aalto yliopistolta tilattiin keväällä 2019 hinnoitteluun liittyvä selvitys, jonka keskeisimpiä havainnot ovat, että hinnoittelun tulisi tukea aiempaa enemmän toimialan strategisten tavoitteiden toteuttamista ja että hinnoittelun avulla palveluiden koko kapasiteetti tulisi saada tehokkaammin käyttöön (dynaaminen hinnoittelu).

Hinnoittelun yhtenäistämisen haasteena on ollut palvelukokonaisuuksien erilaisuus, minkä vuoksi mm. yhden tuotekategorian sisällä on nykyisin ja voi jatkossakin olla useita hinnoittelutapoja ja -rakenteita. Kustannusperusteisen hinnan määrittelyn haasteena on, että useimmista tuotteista ei ole tiedossa niiden todellista tuotantokustannusta eli hinnan luokittelu kustannusperusteiseksi perustuu lähinnä valistuneeseen arvioon. Hinnan asetannan ja subventoinnin on tarkoitus kuitenkin jatkossa tukea toimialan strategisia tavoitteita entistä paremmin sekä lisäksi aikaisempaa joustavampaa päätöksentekoa.

Hinnoittelun kehittämisellä on suuri merkitys toimialan digitalisaatio-ohjelmassa. Yhdenmukainen ja selkeä hinnasto on edellytys digitaalisen asioinnin esim. tilavarauksen ja verkkokaupan kehittämiselle.

2. Hinnoitteluperiaatteet

2.1 Päätöksenteko: Maksuttomuuteen/alennukseen oikeutetut ryhmät

Toimialan yhteiset maksuttomuuteen/alennukseen oikeutetut ryhmät päättää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Toimialan tietyn palvelukokonaisuuden maksuttomuuteen/alennukseen oikeutetut ryhmät sekä henkilöstön etuudet valmistellaan palvelukokonaisuuksien johtajien yhteistyönä ja niistä päättää kunkin palvelukokonaisuuden johtaja.

Hinnoittelutyössä on tullut esiin, että toimialan alennukseen tai maksuttomuuteen oikeutetut asiakasryhmät ovat varsin kirjava kokonaisuus ja että yhteinen linjaus henkilöstön etuuksista uudella toimialalla puuttuu. Jatkossa, kun päätösvalmistelu toteutetaan palvelukokonaisuuksien johtajien yhteistyönä avoimuus lisääntyy ja toimialan henkilöstön mahdollisiin alennuksiin otetaan kantaa yhteisesti. Menettely myös yhdenmukaistaa hinnoittelua.

2.1 Tuotekategoriat, hinnoittelutavat ja -rakenteet

Tuotekategoriat:

1. Asiakaskäynnit, esitykset ja toimialan itse järjestämät tapahtumat
2. Opastukset, asiantuntijapalvelut ja muu henkilöstön tekemä työ
3. Ohjattu toiminta
4. Esineiden ja tavaroiden lainaus ja vuokraaminen
5. Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen
6. Tuotemyynti
7. Luvat ja hallinnolliset maksut.

Hinnoittelutavat:

1. Maksuton: Maksuttomalla hinnoittelutavalla tarkoitetaan sitä, että palvelu tai tuote on käyttäjälle maksuton.
2. Subventoitu: Subventoidulla hinnoittelutavalla tarkoitetaan hinnoittelua, jossa hinta on käyttäjälle todellisia tuotantokustannuksia alhaisempi toimialan kustantaessa hinnan ja todellisen kustannusten välisen erotuksen.
3. Kustannusperusteinen: Kustannusperusteinen hinnoittelu on silloin, kun asiakkaalta perittävä hinta vastaa tuotantokustannuksia.
4. Markkinaperusteinen: Markkinaperusteinen hinta on silloin, kun todellisten tuotantokustannusten lisäksi hintaan sisältyy kate. Tällöin hinnoittelulla voidaan kerätä toimialalle tuloja.

Hinnoittelurakenteet:

1. Määrä- ja kausialennukset: kun määrätystä hinnasta myönnetään alennuksia: määrä- ja kausialennuksia voi saada, kun ostaa

tuotetta useamman kerrallaan (kuntosalin kausikortti) tai jos ostaa palvelun pidemmäksi ajaksi (esim. kuntosalikortti).

2. Alennusryhmät: Alennusryhmillä tarkoitetaan alennukseen oikeuttavia ryhmiä (esim. lapset, eläkeläiset).
3. Tuotepaketointi: kun hintaan sisältyy kaksi tai useampi palvelu (esim. kuntosali ja uinti).
4. Tulonhallinta/dynaaminen hinnoittelu: Hinnoittelua käytetään tilanteissa, jotka vaativat nopeaa reagointia ja joissa on tarkoituksenmukaisinta sopeuttaa hintaa esim. käyttöasteen nostamiseksi tai markkinointiehdossa myynnin edistämiseksi, kuten kampanjoissa. Hinta voi vaihdella ostoajan ja palvelujen käyttöajan perusteella.

Hinnoitteluväli:

Toimialajohtajalla on oikeus päättää hinnoitteluväleistä silloin, kun tietyn euromääräisen hinnan päättämisen sijasta hinnoitteluväli paremmin palvelee joustavaa hinnoittelua sekä mahdollistaa tarvittavan harkinnanvaran. Nykyisessä hinnastossa hinnoitteluväli on käytössä käytännössä jo nyt, kun tietyllä tuotteella on hinnastossa sekä minimi- että maksimihinta.

2.2 Tuotekategorioiden määritelmät sekä kategorioissa käytettävät hinnoittelutavat ja -rakenteet

2.2.1 Tuotekategoria 1: Asiakaskäynnit, esitykset ja toimialan itse järjestämät tapahtumat

Asiakaskäynneillä tarkoitetaan esim. museo-, konsertti- ja kirjastokäyntejä sekä liikuntapaikoilla käyntiä. Asiakaskäynneissä hinnoittelutapoina ovat maksuton, subventoitu, kustannusperusteinen ja markkinahinta. Osa toimialan asiakaskäynneistä on kaikille asiakkaille maksutonta. Kaikki asiakaskäynnit ovat subventoituja, mutta hinnoittelutapa ei suoranaisesti perustu tuotantokustannuksiin.

Nykyiset hinnat ovat pitkälti perustuneet arvioon siitä, minkälaisen hintatason laajat asiakaskunnat ovat valmiita maksamaan. Hinnoittelua on tyypillisesti vertailtu myös muiden vastaavia palveluja tarjoavien hinnoitteluun, kuten esimerkiksi Urheiluhallit Oy:n uimahalli- tai kuntosalikäyntien maksuihin tai Helsingin muiden museoiden sisäänkäyntimaksuihin.

Kirjastokäyntien maksuttomuus perustuu lakiin. Asiakaskäynneistä peritään maksut HAM:n näyttelyissä, Helsingin kaupunginorkesterin konserteissa, liikuntatiloissa sekä nuorisopalvelukokonaisuuden Skeittihallissa. Kaupunginmuseon käynneistä ei peritä sisäänpääsymaksuja lukuun ottamatta Hakasalmen huvilaa vuosina 2018–2020.

Hinnoittelurakenne asiakaskäynneissä on monipuolinen. Rakenteina käytetään määrälennuksia, maksuryhmiä ja käyttötarkoitusta, pake-tointia (yhdistetty kuntosali- ja uimahallimaksu) sekä tulonhallinnan elementtejä. Määrälennuksia käytetään liikuntapaikoilla, joissa myydään 10 kerran kortteja ja kausikortteja. HAM:ssa saa ryhmälennuksen. Pakettihintaa käytetään liikuntapaikoilla, kun myydään yhdistettyä uinti- ja kuntosali -tuotepakettia. Tulonhallinnan elementteinä ovat käytössä mm. ilmaispäivät ja päivähinta (arkisin ennen klo 16).

Asiakaskäyntien hinnoittelurakenteen merkittävin tekijä koskee asiakasryhmäkohtaista hinnoittelua, joka ei ole yhtenäinen koko toimialalla. Yhtenäistä on, että yli 18-vuotiaat maksavat sisäänpääsystä suuremman maksun kuin alle 18-vuotiaat. Nuorisopalvelukokonaisuuden osalta raja menee kuitenkin 20 vuoden iässä.

Myös alennettuun hintaan oikeutetut ryhmät poikkeavat jonkin verran toisistaan eri palvelukokonaisuuksissa. Liikunnassa alennettuun hintaan oikeutettuja ovat opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, varusmiehet ja siviilipalvelusta suorittavat sekä invalidit. HAM:ssa niin ikään opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, varusmiehet ja siviilipalvelusta suorittavat, mutta myös Helsingin kaupungin työntekijät ja opettajat ja taidehistorian opiskelijat.

Nykyinen hinnasto ei ole kattava. Osa tuotteista puuttuu hinnastosta kuten nuorison tapahtumahinnat ja orkesterin kausikortti. Puuttuvat hinnat viedään vuoden 2020 hinnastoon.

TEHDYT MUUTOKSET:

Tuotekategorian 1 nimeä Asiakaskäynnit, esitykset ja toimialan itse järjestämät tapahtumat on täsmennetty tapahtumien osalta. Tuotekategoria sisältää ainoastaan toimialan itse järjestämät tapahtumat. Muiden toimijoiden järjestämät tapahtumat sisältyvät tuotekategoriaan 5 (Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen).

Fallkullan eläintila on poistettu maksuttomista. Pääsymaksua ei jatkosakaan tarvitse periä, mutta se on mahdollista periä esim. kun kyseessä on jokin erityinen tapahtuma juhlapyyhinä tms. Fallkullan nuorisotyöllinen toiminta säilyy jatkossakin maksuttomana.

2.2.2 Tuotekategoria 2: Opastukset, asiantuntijapalvelut ja muu henkilöstön tekemä työ

Tuotekategoria sisältää asiakkaiden opastukset, jolloin asiakkaat osallistuvat joko ennalta sovittuun opastukseen tai opastus tapahtuu vierailun yhteydessä ilman erillistä ajanvarausta, henkilökohtaiset opastukset ja ryhmäopastukset, asiantuntijoiden luennot, kirjaston tietopalvelut muille kunnille sekä kotimaassa että ulkomailla pidettävät seminaari- ja konferenssialustukset. Tuotekategoria sisältää lisäksi henkilökunnan tekemän muun työn esim. erilaisten tapahtumien tai kokousjärjestelyjen yhteydessä.

Hinnoittelurakenteena käytetään sekä Taidemuseo HAM:ssa että kaupunginmuseossa tulonhallintaa, sillä opastusten hinnat vaihtelevat eri aikoina. Hinnoittelu silti eroaa toisistaan näissä kahdessa. Nuorisopalveluissa on eri opastushinnat eri asiakasryhmille.

TEHDYT MUUTOKSET:

Tuotekategorian 2 nimeen Opastukset, asiantuntijapalvelut ja muu henkilöstön tekemä työ on lisätty muu henkilöstön tekemä työ. Tuotekategoria kattaa näin jatkossa kaiken henkilöstön tekemän työn ja muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden tämän tuotekategorian alla. Toimialalla henkilöstö tekee muutakin työtä kuin asiantuntijatyötä kuten esimerkiksi kuljetustyötä ja monenlaista avustavaa työtä.

Tuotekategorian 2 hintaa korotetaan 50 prosentilla, kun työ tapahtuu viikonloppuna tai aukiolotuntien ulkopuolella. Sunnuntaisin ja pyhinä peritään kaksinkertainen maksu.

Hintalinjauksella pyritään kattamaan opastusten, asiantuntijapalveluiden ja henkilöstön tekemän muun työn henkilöstökulut ja pääsemään näin kustannusperusteiseen hinnoitteluun. Henkilöstökulut ovat iltaisin ja viikonloppuisin korkeammat kuin arkipäivinä, minkä vuoksi myös hintojen tulee olla kyseisinä ajankohtina selkeästi korkeammat.

2.2.3 Tuotekategoria 3: Ohjattu toiminta

Tuotekategoriaan lukeutuvat työpajat, kurssit, kerhot, liikunnan ohjatut tunnit, liikunnan ja nuorison leirit, taidepajat, musiikki- ja taidekasvatus.

Hinnastoon määritellään ohjatun toiminnan kustannusperusteiset hinnat sekä kartoitetaan markkinoiden muiden toimijoiden ohjatun toiminnan hintataso. Hinnoittelutapojen ollessa maksuton ja subventoitu, kustannusperusteinen hinta tuo läpinäkyväksi ohjattuun toimintaan kohdistuvan subvention.

TEHDYT MUUTOKSET:

- Ohjatun toiminnan esitystapa voi olla euroa/osallistuja/leiri.
- Nuorisopalvelujen ohjattu toiminta lisätty maksuttomien tai subventoitujen listaan.

2.2.4 Tuotekategoria 4: Esineiden ja tavaroiden lainaus ja vuokraaminen

Esineiden ja tavaroiden lainaus sekä vuokraaminen tarkoittavat kirjaston aineiston lainausta, museoiden kokoelmapalveluita, lainaamotointia, välineiden vuokrausta asiakaskäyntien yhteydessä (uimahallin pyyhkeet ja uimapuvut), leirivälineiden vuokrausta, urheilun oheistavotteiden vuokrausta yhdistyksille ja tapahtumille.

Nykyhinnoittelussa huomioitavaa on, että museoiden kokoelmalainauksia määrittävät alan standardit.

Hinnastoon määritellään esineiden ja tavaroiden vuokraukselle sellaiset hinnat, jotka aiempaa paremmin kattavat toiminnasta aiheutuvat kulut (esim. pyyhkeistä perittävä vuokra kattaa pyyhkeiden pesu- ja käsittelykustannukset).

2.2.5 Tuotekategoria 5: Tilojen ja maa-alueiden vuokraaminen

Tuotekategoriaan sisältyy lukuisia tiloja ja alueita, joita ulosvuokrataan sekä lyhyt- että pitkäaikaisesti. Tilojen tarjoaminen eri toimijoille on ydintoimintaa liikunnalle ja yleisille kulttuuripalveluille.

Hinnoittelutapoja ovat pääosin maksuton, subventoitu ja markkinaperusteinen. Maksuttomuutta tai subventiota käytetään laajasti nuorisopalvelukokonaisuuden ja kirjaston tiloissa. Subventoituja tai markkinaperustaisia ovat kulttuurin esitystilat, museoiden tilat ja liikunnan tilat. Markkinaperustaista hinnoittelua käytetään kaikissa palvelukokonaisuuksissa, kun tilaisuus on kaupallinen tai tilaisuuden pääsymaksu on kannatus-/omakustannushintaa korkeampi hinta.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaista (Khs 20.8.2018) maksutonta asukaskäyttöä suunnataan pääasiassa kirjaston ja nuorisopalvelukokonaisuuden tiloihin. Lisäksi maksuttoman asukaskäytön periaatteita sovelletaan yksittäisiin alueellisten kulttuuritalojen tiloihin, jotka ovat osoitettu tähän tarkoitukseen. Maksuton asukaskäyttö ei koske liikuntapalvelukokonaisuuden tiloja ja kulttuurin esitystiloja, joista peritään kulloisenkin hinnaston mukainen maksu.

Liikuntapalvelukokonaisuuden tiloista saatavilla vuokratuloilla on oleellinen merkitys toimialan tulonkantaan, siksi toimialalla ei ole mahdollisuutta lisätä maksutonta asukaskäyttöä näissä tiloissa. Liikuntapalvelukokonaisuus oli rajattu pois kaupunginhallituksen maksutonta asukas-

käyttöä koskevan päätöksen virkamiesvalmistelusta, joten maksuttoman asukaskäytön laajentamisen vaikutuksia esimerkiksi liikuntapalvelukokonaisuuden ja koko toimialan tulonkantoon ei ole voitu arvioida. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti, kaupungin tiloja käytetään jatkossakin ensisijaisesti siihen tarkoitukseen, johon tilat on alun perin tarkoitettu. Liikuntatilat ovat tarkoitettuja liikuntapalvelukokonaisuuden oman kurssi- ja tapahtumatoiminnan lisäksi vuokrattaviksi muiden yhteisöjen tai tahojen toteuttama liikuntatoimintaa varten.

Hinnoittelun tarkoituksena on ohjata tilojen käyttöä toimialan tavoitteiden mukaisesti. Hinnoittelussa huomioidaan eri alennusryhmät, tilaisuuden käyttötarkoitus ja tilaisuuden luonne.

Tilavuokrausta voi olla kahdenlaista; tilaa voidaan vuokrata normaaliin käyttötarkoitukseen (kokous, liikuntatunti, yhdistyksen kokoontuminen), johon ei sisälly paketoitua ja tapahtumatarkoituksiin, joiden kokonaiskustannus muodostuu useammasta eri tuotekategoriasta.

Toimialan tiloissa järjestettävien tapahtumien tilavuokrissa käytetään kahta eri hinnoittelutapaa:

A. Subventoitu (Toimialan toimintaan liittyvä kaikille avoin tai rajoitettu ei-kaupallinen tapahtuma, joka on maksuton tai sisältää pääsymaksun)

B. Markkinaperusteinen (Muuhun kuin toimialan toimintaan liittyvät tapahtumat ja toimialan toimintaan liittyvät kaupalliset tapahtumat).

Kategoriaan A kuuluu toimialan toimintaan liittyvien yhdistysten ja yhteisöjen toteuttamat avoimet ja maksuttomat tapahtumat kuten avoimet kulttuuri- ja nuorisotapahtumat kuten taidenäyttelyn avajaiset. Hinnoittelutapana on joko maksuton tai subventoitu. Tämä kategoria sisältää muun muassa liikunnan turnaukset ja monet urheilutapahtumat, kulttuuritalojen esitykset, maksuttomat ulkoilmakonsertit ja tapahtumat kuten kulttuurinen Maailma kylässä -tapahtuma.

Kategoriaan B kuuluvat erilaiset kaupalliset festivaalit ja markkinointitapahtumat sekä yksityistilaisuudet. Tämä kategoria on markkinaehtoisesti hinnoiteltu.

Tilojen vuokraamisessa kaupalliseen käyttöön, toimiala kiinnittää huomiota kilpailun vääristymisen mahdollisuuteen, tarkistamalla hintojen markkinaperustan oikeellisuuden suhteessa alueen muiden toimijoiden tiloihin.

TEHDYT MUUTOKSET:

- Lisätty toimialan lausunto tilojen asukaskäytön periaatteisiin (Khs 20.8.2018).

- Lisätty maininta hinnoittelurakenteen strategisesta ohjauksesta.
- Lisätty tilavuokrauksen periaatteet toimialan tiloissa järjestettävissä tapahtumissa.

2.2.6 Tuotekategoria 6: Tuotemyynti

Tuotekategoria sisältää erilaista tuotemyyntiä mukaan lukien oman tuotannon tuotteet ja jälleenmyynnin. Tuotemyyntiä tehdään museokoupoissa Kaupunginmuseossa, Taidemuseo HAM:ssa, kirjastoissa, kaupunginorkesterissa, nuorisopalveluiden toimipaikoissa sekä liikuntapaikoissa.

2.2.7 Tuotekategoria 7: Hallinnolliset maksut ja luvat

Tuotekategoria sisältää erilaiset luvat, maksut kirjaston kadonneesta tai vahingoittuneesta aineistosta, kopiot ja tulosteet, kaupunginmuseon kuvausten järjestelyt ja kuvatulosteet ja digitaaliset kuvat, HAM:n kuvankäyttöpalvelut, yleisten kulttuuripalvelujen sponsorointiyhteistyön, nuorison tilavarausten peruutusmaksut, liikunnan tapahtumien erilaiset luvat, varaukset ja käyttövuoron peruutusmaksut, kalastusluvut, ajoluvat.

Hinnoittelutapana tällä hetkellä on maksuton (ajoluvat erityisryhmille), subventointi (kirjaston maksut kadonneesta omaisuudesta eivät kata kustannuksia), markkinahinta (YKP:n sponsorointi- ja mainossopimukset, luvat liikunnan kaupallisissa tilaisuuksissa).

Hinnoittelurakenteena ovat käytössä maksuryhmät, käyttötarkoitus (kaupallinen/ei-kaupallinen, pääsymaksullinen/pääsymaksuton televisiointiluvissa, turnausmaksuissa ja kuvausluvissa).

Toimialan hallinnolliset maksut on kirjava kokonaisuus, minkä vuoksi niiden hinnoittelu yhtenäistetään vuonna 2020.

2.3 Asiakasryhmät

Toimialan eri palveluissa tuetaan lasten ja nuorten toimintaa muita vahvemmin sekä subventoimalla hintoja että kohdentamalla toimintaa. Myös avustuksia kohdennetaan vahvasti lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan.

Eläkeläiset ovat lähes kaikissa toimialan palveluissa oikeutettuja alennettuihin hintoihin. Muita alennuksiin oikeutettuja asiakasryhmiä ovat esim. työttömät ja opiskelijat, mutta ryhmien määritelmät eroavat eri tuotekategorioissa toisistaan. Matkailijat asiakasryhmänä on huomioitu kulttuuripalvelukokonaisuudessa, etenkin museoiden ja kaupunginorkesterin toiminnassa (esim. vieraskieliset opastukset).

Toimialan tavoitteita toteuttavia voittoa tavoittelemattomia organisaatioita tuetaan erityyppisin avustuksin ja subventioilla, jolloin näiden kaupunkilaisille tarjoamat kulttuuri- ja liikuntapalvelut voidaan pitää kohtuuhintaisina. Toimialan nykyinen tarjooma yrityksille sisältää pääosin tilavuokria kokouksia ja yritystapahtumia varten sekä sponsorointiyhteistyötä.

3. Hinnastotyön eteneminen ja tulonkannon kehittäminen

Hinnoittelussa ja tuotteistamisessa on tulevaisuuden kehityspotentiaalia toimialan tulonkannon kehittämiseksi. Toimialalla on mahdollisuuksia lisätä palvelu- ja tuotepaketoitua sekä myytävien tuotteiden kirjoa sekä kokeilla dynaamista hinnoittelua joissakin palveluissa. Tulevaisuudessa verkkokauppa mahdollistaa palveluiden paremman saatavuuden ja joustavamman asioinnin. Digitalisen asioinnin edellytyksenä on kuitenkin hinnaston merkittävä yksinkertaistaminen ja eri alennusryhmien sujuva tunnistaminen. Lisäksi selkeällä hinnoittelulla voidaan vaikuttaa myös manuaalisen tai henkilöintensiivisen työn vähentämiseen.

Hinnoitteluperiaatteiden vahvistamiseen liittyy, että toimialalla laaditaan yksityiskohtainen hinnasto, jossa tuotekategorioiden hinnat, maksut, vuokrat ja korvaukset määritellään. Vuoden 2020 hinnastoa kehitetään yhtenäisempään suuntaan ja eri hintamuutosten selvitystyötä jatketaan. Todellisten yksikkökustannusten selvittäminen ja hinnastomuutosten vaikutusten arviointi on osoittautunut monimutkaisemmaksi tehtäväksi kuin aluksi oletettiin. Tämän vuoksi hinnastotyöhön pyritään saamaan lisäresursseja, jotta hinnastossa tehtävät muutokset olisivat kokonaisuudessaan hyvin valmisteltuja ja niiden vaikutukset tulonkanton arvioitu. Toimialan hinnaston ollessa laaja kokonaisuus, hinnastotyö tulee kestämään useita vuosia.

Hinnoittelutyössä tunnistetut seuraavat toimenpiteet:

- Selkiytetään hinnaston valmisteluprosessi.
- Osallistutaan kaupunkiyhteisen verkkokaupan kehittämiseen.
- Yhdenmukaistetaan liikuntapalvelukokonaisuuden hallinnoimissa kiinteistöissä olevien liikuntatilojen ja koulujen liikuntatilojen hinnoittelu.
- Selvitetään liikuntapalvelukokonaisuuden hallinnoimien maa-alueiden pitkäkestoisten vuokrien subventioprosentin alentamisen tai kohdentamisen muutosmahdollisuudet.
- Selvitetään tuotekehittelyn, tuotepaketoinnin, tuotemyynnin ja tämän kaltaisen toiminnan järjestämisen kehittämisen edellytykset. Selvitys sisältää tuotemyyntikirjon lisäksi museokauppojen toiminnan, sponsoroinnin ja yritysyhteistyön.

20.08.2019

- Määritellään ohjatun toiminnan perushinta tuotantokustannuksiin ja toimintaympäristötarkasteluun perustuen.
- Määritellään hinnastoon perushinnat kaikille toimialan ulosvuokrataville tiloille. Hintaan voivat vaikuttaa tuotantokustannukset sekä esim. tilojen varustelu, koko tai kunto.
- Yhtenäistetään toimialan hinnastoon käyttötarkoituserittelyä tilojen ja maa-alueiden vuokrien subventoinnissa siten, että maksutomia tai vahvasti subventoituja tilavuokria voidaan tarjota toimialan/kaupungin toimintaa tukeville yhteisöille (liikunta, nuoriso, kulttuuri, kaikille avoin).
- Yhtenäistetään hallinnollisia maksuja ja lupamaksuja.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Johanna Simpanen, johtava laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 87754
johanna.simpanen(a)hel.fi
Marika Westman, kehittämisasiantuntija, puhelin: 310 71574
marika.westman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikuntaviraston ulkopuolisille toimijoille vuokrattavien alueiden vuokraehdot ja periaatteet 22.1.2015, § 4

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tiedoksi

KUVA